

CRACIUNUL

Craciunul este marea zi a nasterii Domnului nostru Iisus Hristos, fiind sarbatorita de toti crestinii pe data de 25 decembrie a fiecarui an. Acum mai bine de doua mii de ani, Fecioara Maria, prin puterea Duhului Sfânt, a nascut in Bethleemul Iudeii pe Pruncul Iisus, intr-o iesle saraca. Atunci, cei trei magi de la Rasarit au vazut o stea luminoasa pe cer si, strabatand cale lunga pentru a o urma, au ajuns la Bethleem, aducandu-I Mantuitorului, in dar, aur, smirna si tamaie.

Sarbatoarea Craciunului a reprezentat dintotdeauna un prilej de bucurie pentru crestini, si mai ales pentru copii, care asteapta cu nerabdare, an de an, zilele in care merg sa colinde, impodobesc bradul, se duc la biserica si, in fine, dupa un post lung care incepe la mijlocul lunii noiembrie, se bucura de Nasterea Domnului, la o masa imbelsugata de familie, in mijlocul celor dragi.

Craciunul a fost stabilit ca sarbatoare oficiala in anul 325 de primul imparat roman crestin, Constantin cel Mare, fixandu-se atunci ziua de 25 decembrie. In anul 354, Liberius, episcopul Romei, a reconfirmat oficial aceeasi data pentru sarbatoarea Nasterii Domnului.

Dar de ce abia in secolul IV a fost reglementata sarbatorirea acestui mare eveniment? Oare primii crestini nu stiau cand s-a nascut Mantuitorul? Trebuie sa spunem ca, la romani, sfarsitul lunii decembrie coincidea cu serbarile date in cinstea zeului Saturn, numite saturnalii. Acestea reprezentau o forma de venerare a soarelui, a luminii ce biruia intunericul - obicei adus din Orient, mai precis din Siria. Unii episcopi au propus ca Nasterea Domnului sa se sarbatoreasca tot in aceeasi perioada (17 - 24 decembrie), insa obiceiul nu s-a generalizat pana in veacul al IV-lea al erei crestine, nestiindu-se cu siguranta care ar trebui sa fie data corecta. Uneori, Craciunul era sarbatorit in septembrie, alteori in martie. Chiar dupa fixarea datei de 25 decembrie, a mai trecut inca destul de multa vreme pana ce aceasta sa fie adoptata de toti crestinii.

Datorita diferentelor calendaristice (stil nou si stil vechi), o buna parte dintre ortodocsi au serbat multa vreme Craciunul in luna ianuarie. Chiar si in zilele noastre, rusii au pastrat acest obicei.

În țările Europei occidentale, protestanții au interzis în anumite epoci serbarea Crăciunului și cultul sfinților. De exemplu, Oliver Cromwell a interzis în Anglia această sărbătoare între anii 1649 și 1660. Abia în secolul XIX, Crăciunul a devenit cu adevărat o sărbătoare populară. În 1834, cartea lui Charles Dickens, *Un colind de Crăciun*, apărută cu o săptămână înaintea acestei sărbători, a cunoscut un mare succes. Deja, Crăciunul castigase o popularitate uriașă. În Statele Unite, Alabama a fost primul stat care a declarat Crăciunul sărbătoare legală, în 1836.

Cel mai celebru personaj legat de această sărbătoare este, fără îndoială, Mos Crăciun. Trebuie să știi că și el a apărut, în forma în care îl cunoaștem noi astăzi, tot prin secolul XIX. Mos Crăciun arată ca un bătrân bun și blând, cu barbă albă, care aduce daruri copiilor cuminti. Figura sa a fost inspirată de aceea a lui Mos Nicolae, și chiar numele său american, Santa Claus, este pronunția engleză a numelui danez al Sfantului Nicolae: Sinter Klaas. Britanicii îi spun Father Christmas, iar francezii îl numesc Pere Noel. Este interesant să menționăm că la noi în țară, în timpul regimului comunist, Mos Crăciun a devenit „Mos Gerila” și s-a încercat desprinderea sa de sărbătoarea creștină a Crăciunului. Insa Mosul nu se da batut asa, cu una, cu doua...

Imaginea lui Mos Crăciun, așa cum îl știm noi astăzi, se datorește desenatorului american Thomas Nast, care l-a creat în 1860. În 1885, Nast îl desenează din nou pe Mos Crăciun, care vine tocmai de la Polul Nord, unde se pare că ar locui, până în Statele Unite, pentru a aduce daruri copiilor. Trebuie să știi că Mosul locuiește de fapt în Laponia (Finlanda), căci la Polul Nord nu sunt reni, iar bătrânelul are nevoie de reni pentru a-i trage sania încărcată cu daruri. Cel mai celebru ren al său este Rudolf, care este și conducătorul celorlalți opt. Știi cum îi cheama? Vixen, Blitzen, Comet, Cupid, Dancer, Dasher, Donder și Prancer - acestea fiind numele care le-au fost date de poetul și profesorul american de teologie Clement Clark Moore. Ei pot zbura, căci Mos Crăciun intră în case de obicei pe horn. El are un sac mare, încărcat cu jucării, pe care le face cadou copiilor. Și nu există copil care să nu merite un dar de Crăciun

De sărbătoarea Nasterii Domnului sunt legate o multime de obiceiuri frumoase. La noi, în România, copiii merg în Ajun cu colindul, din casa în casa, și primesc, într-o traistută pe care o poartă cu ei special în acest scop, mere, nuci, covrigi, portocale și banuți. Cele mai cunoscute colinde sunt: „Cu Mos Ajunul”, „Florile dalbe”, „Steaua”, „Capra” și câte altele! Copiii care merg cu „Steaua” își confecționează o stea mare din lemn, împodobită cu hartie colorată și cu crengute de brad sau vasc, în mijlocul careia se află de obicei și o iconiță ce o înfatisează pe Maica Domnului cu Pruncul. Ea aminteste de steaua care s-a arătat celor trei magi de la Rasarit, care s-au luat după ea și au ajuns la Bethleem, tocmai la nașterea Mantuitorului în ieslea cea săracă.

Catolicii au obiceiul să confecționeze iesle mici, ca niște jucării, în care se găsesc figurine ce înfatisează pe Maica Domnului, fericitul Iosif, Pruncul Iisus, cei trei magi, pe îngeri și pe animalele

din staul, care au incalzit cu rasuflarea lor pe noul nascut. Aceste iesle sunt asezate langa bradul de Craciun.

Si obiceiul de a se impodobi bradul este de data relativ recenta si provine din tarile germanice. Acesta isi are obarsia in vechile credinte pagane, care spuneau ca bradul vesnic verde este un simbol al vietii. De exemplu, egiptenii din Antichitate isi decorau casele cu frunze de palmier in cea mai scurta zi a anului, in luna decembrie. Romanii faceau la fel in timpul saturnaliilor, folosind ramuri de brad, iar preotii druizi impodobeau stejarii cu mere aurii. Obiceiul crestin al impodobirii bradului a fost atestat intaia oara in Lituania, in 1510, desi se spune ca Martin Luther a fost primul care a impodobit un brad de Craciun cu lumanari aprinse, pentru a le arata copiilor cum stralucesc stelele in noptile foarte frumoase.

In 1601, un calator care poposea la Strasbourg (pe vremea aceea, oras german) in preajma Craciunului scria ca bradul era impodobit cu flori multicolore de hartie, napolitane si bete de zahar ars aurii, rasucite.

In America, obiceiul pomului de Craciun a fost introdus de colonistii germani, in secolul XIX. In Anglia, printul Albert, care era de origine germana, sotul reginei Victoria, a impodobit primul brad de Craciun la castelul Windsor. Obiceiul a fost preluat apoi de englezi si raspandit nu numai in Marea Britanie, ci si in colonii.

Pentru germani, bradul are o semnificatie speciala. Dupa ce il impodobesc si aprind lumanarile, intreaga familie se aduna in jurul acestuia si canta frumosul si celebrul colind „O Tannenbaum!” (O, brad frumos!). La inceput, bradul era impodobit cu mere, dulciuri si nuci imbracate in hartie poleita. Globurile au aparut ceva mai tarziu, si fabricarea lor a luat o amploare tot mai mare. Astazi se produc globuri de diferite marimi, forme si culori. In varful bradului se pune de obicei o stea, pentru a ne aminti de steaua vazuta de cei trei magi. Si lumanarelele au fost cu timpul inlocuite cu beculute electrice. Prima ghirlanda din astfel de beculute a fost aprinsa in America de Edward Johnson, un coleg al celebrului Thomas Edison, inventatorul becului electric. Johnson a fabricat singur un sir de optzeci de beculute electrice, cu care a impodobit un brad de Craciun. Pe la 1890, beculutele electrice pentru pomul de Craciun se fabricau deja pe scara larga in America.

Nu putem uita nici mancarurile traditionale, care nu lipsesc din nici o casa cu ocazia acestei sarbatori. La noi, romanii, traditia cere ca purcelul sa se taie cu cateva zile inaintea Craciunului, mai precis de Ignat, pe 20 decembrie. Gospodinele pregatesc tot felul de bunatati, intre care la loc de cinste se afla sarmalele, caltabosii, toba, lebarul, carnaciorii si friptura. La toate acestea se bea de obicei vin rosu, uneori fiert. Americanii prefera friptura de curcan, la masa adunandu-se intreaga familie.

De Craciun nimeni nu trebuie sa fie separat, ci toti sa ne bucuram de Nasterea Mantuitorului nostru Iisus Hristos!

